

◊ ΑΤΤΙΚΟΣ ◊ Ξ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

ΜΑΡΝΗ 20 - ΑΘΗΝΑ 104 33 - ΤΗΛΕΦΩΝΟ 210 523 5149 - www.attikosomilos.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:	«ΑΤΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ»
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:	Ντόρα Λαΐνη - Χριστίνα Δούκα
ΕΚΔΟΤΗΣ-ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ:	Ντόρα Λαΐνη, Πάτμου 25, Αθήνα 11253
ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:	Τρύφων Αναγνωστόπουλος
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ:	1063
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΟΝΤΑΖ - ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΗΣΗ:	L-PRESS, Ζαΐμη 40, τηλ. 210 8228258

ΜΕΡΕΣ ΚΑΙ ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΣ:

ΤΕΤΑΡΤΗ, ΠΕΜΠΤΗ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ: 7 ΕΩΣ 9 Μ.Μ.

Κάθε Τετάρτη μπορούμε να μαζευόμαστε στα Γραφεία του Συλλόγου μας
από τις 7.30 μ.μ. για παρέα και κουβεντούλα,

ακόμα και όταν δεν υπάρχουν προγραμματισμένες εκδηλώσεις

Σας περιμένουμε

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

«Φθινοπωρινά φύλλα»

Γιώργος Βετσόπουλος

ΕΜΠΡΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

«Βάλια Κάλντα»

Ντόρα Λαΐνη

ΠΙΣΩ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

«Λίμνη Καστοριάς»

Τρύφων Αναγνωστόπουλος

Θα θάψουμε και φέτος το καλοκαίρι

Δωριάδης Αντώνης (1936)

Το καλοκαίρι κρέμεται απ' το κοτσάνι μιας κληματαριάς
Αν πέσει το καλοκαίρι, το κοτσάνι θ' απομείνει έρημο
Αφήνοντας στο γυμνό τσαμπί κρεμασμένο ένα φθινόπωρο!

ΝΕΑ ΜΕΛΗ

Με πολλή αγάπη καλωσορίζουμε τα νέα μας μέλη:

Κουρκούτη Ανδρέα, Μαυροειδή Μαρία, Ράπη Μαρία, Μασούρα Βασίλη,
Μασούρα Διονυσία, Σουρέ Χάρι, Καραμήτσου Δέσποινα, Φραιδάκη Μαρία,
Ανδρεαδέλη Στέλλα, Κουπριτζιώτου Χαρούλα, Γούλιαρη Στεφανία,
Χρήστου Κυριακή, Μπινέση Ελένη, Μπολάνο Νίκο,
Σιάχου Ελένη, Καλφαδέλη Καίτη και Ρούσσου Καλλιόπη.

Συγχαρητήρια και ευχαριστίες
στο παλιό αγαπητό μέλος
του Αττικού Χρήστο Λιβιεράτο
για το βιβλίο του με αναμνήσεις
από τη ζωή του στο Σύλλογο.

Ο ΑΤΤΙΚΟΣ
εύχεται σ' όλους τους φίλους
και τα μέλη του «Καλό Φθινόπωρο»
και σε όσους γιορτάζουν
αυτό το πλήρες εορτών τρίμηνο
ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ και ΚΑΛΑ.

ΠΕΝΘΗ

Για το θάνατο του καλού μας φίλου Δημητρίου Μπιλάλη, εκφράζουμε τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια στην οικογένειά του. Πρόεδρος για έξι συνεχείς δεκαετίες του Ο.Φ.Υ. Λαμίας και λαμπρός ορειβάτης είχε φτιάξει το υπέροχο καταφύγιο του Καλλίδρομου, όπου ο Αττικός Όμιλος έζησε αξέχαστες στιγμές.

Τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια στον τέως Πρόεδρο της Ο.Φ.Ο.Ε.Σ.Ε.- Ο.Ξ.Ν.Ε. και αγαπητό φίλο του Αττικού Ντίνο Γατζία για την απώλεια του γιου του Άγγελου.

Για το θάνατο του αγαπητού φίλου και μέλους του Αττικού Σταύρου Λιμενίδη εκφράζουμε τη βαθιά μας λύπη στη σύζυγό του Φιλιά και στο γιο του. Εμείς θα θυμόμαστε πάντα το γελαστό του πρόσωπο.

Με το τέλος του καλοκαιριού, ο Αττικός ξεκινάει τη νέα περίοδο Εκδρομών και Εκδηλώσεων και ευχαριστεί όλα τα μέλη του για την κατανόηση και τη συμμετοχή τους κατά την προηγούμενη περίοδο.

Παρακαλούμε να είσαστε συνεπείς στις κρατήσεις σας. Τυχόν ακυρώσεις για μεν τις μονοήμερες θα γίνονται δεκτές μέχρι τις 8 μμ. της Παρασκευής, ενώ για τις πολυήμερες το αργότερο μια εβδομάδα πριν από την αναχώρηση.

Μετά την παραίτηση του Τρύφωνα Αναγνωστόπουλου από τη θέση του Γενικού Γραμματέα, ανέλαβε τα αντίστοιχα καθήκοντα η Χριστίνα Δούκα.

Η Ο.Φ.Ο.Ε.Σ.Ε.- Ο.Ε.Ν.Ε. μας ενημερώνει ότι αποφάσισε τη λειτουργία σχολής Αρχηγού Εκδρομών και Οδηγού ορεινής πεζοπορίας. Όσοι επιθυμούν να την παρακολουθήσουν να στείλουν την συμμετοχή τους με έγγραφο του Συλλόγου μας στην Ομοσπονδία μέχρι τις 10 Οκτωβρίου 2008.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ ΠΛΑΣΤΗΡΑ
23 έως 27 Δεκεμβρίου 2008

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Άξιον Εστί [Απόσπασμα]

Οδυσσέας Ελύτης

Γι' αυτούς η νύχτα ήταν μια μέρα πιο πικρή,
λυώναν το σίδερο, μασούσανε τη γη
-ο θεός τους μύριζε μπαρούτι και μουλαροτόμαρο!
Κάθε βροντή ένας θάνατος καβάλλα στον αέρα,
καθε βροντή ένας άντρας χαμογελώντας άντικρυ
στο θάνατο - κ' η μοίρα ό τι θέλει ας πεί.
Ξάφνου η στιγμή ξαστόχνησε κ' πήρε το θάρρος,
καταμέτωπο πέταξε θρύψαλα μες στον ήλιο,
-κιάλια, τπλέμετρα, όλμοι κέρωσαν!
Εύκολα σαν χασές που σκίστηκεν ο αγέρας!
Εύκολα σαν πλεμόνια που άνοιξαν οι πέτρες!
(Το κράνος κύλησε από την αριστερή μεριά...)
Στο χώμα μόνο μια στιγμή κουνήθηκαν οι ρίζες,
ύστερα σκόρπισε ο καπνός κ' η μέρα πήε δειλιά
να ξεγελάσει την αντάρα από τα καταθόνια.
Μα η νύχτα ανασπκώθηκε σαν πατημένη οχιά
-μολις σταμάτησε για λίγο μες στα δόντια ο θάνατος,
κ' ύστερα χύθηκε μεμιάς ως τα χλομά του νύχια!

Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Επίγραμμα

Άγγελος Σικιελιανός

Δεν είναι τούτο πάλαιμα σε μαρμαρένια αλώνια,
εκεί να στέκει ο Διγενής και μπρος να στέκει ο Χάρος.
Εδώ σπκώνεται όλη η γη με τους αποθαμένους,
και με τον ίδιο θάνατο πατάει το θάνατό της.

Κι απάνω-απάνω στα βουνά, κι απάνω στις κορφές τους
φωτάει με μιας Ανάσταση, ξεσπάει αχός μεγάλος.
Η Ελλάδα σέρνει το χορό, ψηλά, με τους αντάρτες,
- χιλιάδες δίπλες ο χορός, χιλιάδες τα τραπέζια, -
κ' είν' οι νεκροί στα ξάγναντα, πρωτοπανηγυριώτες!

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ

ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΗΜΑΚΑ

Ιδρύθηκε περίπου το 972 έως 982 από τους μοναχούς Αθανάσιο, Νικόλαο και Αντώνιο. Είναι κτισμένη στη βορινή παραλία της ανατολικής πλευράς της χερσονήσου του Άθω.

Θα ήταν περί τις 11 το βράδυ, όταν μια παρέα από τέσσερις ορειβάτες κινήσαμε για το Άγιον Όρος. Με μια ενδιάμεση στάση στα «Λαδάδικα» της Θεσσαλονίκης για να ξευσταξουμε, φθάσαμε στις έξι το πρωί στην Ουρανούπολη.

Είχαμε σκοπό αυτή τη φορά να επισκεφθούμε την ανατολική πλευρά της χερσονήσου, αρχίζοντας από τη βορειότερη Μονή. Έπρεπε, λοιπόν, να πάρουμε το караβάκι από τη Νέα Ρόδα. Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες του καπετάνιου, τα κύματα δεν το επέτρεψαν. Τρεχάτοι πήγαμε αναγκαστικά στο караβάκι από Ουρανούπολη προς Δάφνη.

Κατεβήκαμε προς το μεσημέρι στον Αρσανά της Μεγάλης «Γιοβάντσα» της δυτικής πλευράς της χερσονήσου και αφού φορτωθήκαμε τα τεράστια σακίδιά μας, πήραμε τον ανήφορο, για να πάμε στη πίσω πλευρά του βουνού, που ήταν ο προορισμός μας. Άλλοτε από δρόμο και άλλοτε από μονοπάτι μετά από δύο ώρες περίπου, φθάσαμε στην κορυφογραμμή. Παρά τη συνεχή απειλή της βροχής, κάναμε μία στάση. Όταν ξεζέψαμε και ίσωσε το κορμί μας από το βάρος, σηκώσαμε τα κεφάλια μας ψηλά και τότε είπαμε πως κάπως έτσι πρέπει να είναι ο παράδεισος. Τι ευτυχία είναι τούτη, χρώματα και μυρωδιές να ξεπερνούν το ένα το άλλο. Πουλιά άφοβα, ποικιλία βλάστησης, ακόμα και τα κούμαρα ήταν μεγάλα σαν καρύδια και πεντανόστιμα. Δεν είναι τυχαίο που το έχουν ονομάσει «το περιβόλι της Παναγίας». Είναι πράγματι

ένας επίγειος παράδεισος.

Κατηφορίζοντας προς την ανατολική πλευρά συναντήσαμε κάποια ερείπια παλιάς Μονής και λίγο πιο κάτω, μετά μία στροφή του δρόμου, φάνηκε επιβλητική η Μονή Χελανδαρίου, των Σέρβων. Εντυπωσιακή η καλοσύνη και η φιλοξενία που μας έδειξαν, αλλά εμείς είχαμε άλλο προορισμό.

Μετά ένα σύντομο προσκύνημα και τα απαραίτητα σλάιντς, πήραμε το πανέμορφο, επίπεδο πλέον, μονοπάτι μέσα από το δάσος με τις κρήνες, τα προσκυνητάρια και τα καθιστικά και σε μία ώρα περίπου κτυπούσαμε το σήμαντρο της Ιεράς Μονής Εσφιγμένου. Χρειάστηκε να περιμένουμε αρκετά. Το καλογεράκι, πίσω από την πόρτα, μας παρακολουθούσε για να εξακριβώσει τι είμαστε και να ανοίξει την πόρτα.

Στην αυλή αντικρίσαμε ένα θέαμα λίγο παράξενο, τα καλογεράκια, με τα ράσα δεμένα πίσω φιόγκο, έμοιαζαν με σουσουράδες, καθώς ήταν τριγύρω από μεγάλους πάγκους και διάλεγαν ελιές, ψέλνοντας με τη σειρά από ένα στίχο από κοντάκια. Η πρωτόγονη κατάσταση που ζούνε αντισταθμίζεται από τη μεγάλη πίστη και την απέραντη ευλάβεια που έχουν αυτοί οι νέοι άνθρωποι, που δικαιοματικά ονομάζονται «Ζηλωτές».

Πρωί-πρωί την άλλη μέρα ξαναφορτωθήκαμε τα σακίδια και περνώντας λαγκάδια και βουνά μέσα από καλογραμμένα μονοπάτια, φθάσαμε σε τρεισήμισι περίπου ώρες στην παραλία της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου. Παρά το κρύο που έτσουζε, καθίσαμε στα βότσαλα και το γκαζάκι άναψε για ένα τσάι του βουνού. Απολαμβάνοντας

Συνέχεια στην επόμενη σελίδα

Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

το μεγαλείο της Μονής από μακριά, έρχονταν στο μυαλό μας η σκέψη, αυτός ο τεράστιος όγκος κτηρίων, σαν μια μικρή πόλη, τι σκοπό εξυπηρετεί συγκρινόμενος με την εικόνα του «φτωχού» Εσφιγμένου;

Έκπληξη μας περίμενε στην είσοδο. Το γραφείο ήταν εφοδιασμένο με ηλεκτρονικό υπολογιστή και τα καλοθρεμμένα καλογεράκια επιβεβαίωναν το «κλείσιμο» της διαμονής μας με fax που είχαμε στείλει. Μας ήρθε λίγο απότομα από τον πρωτογονισμό της Εσφιγμένου στον εκσυγχρονισμό του Βατοπεδίου.

Μετά το καθιερωμένο καφεδάκι και το λουκούμι, μας οδήγησαν στον ξενώνα. Εκεί, στο ανακαινισμένο κτήριο, μας περίμενε άλλη έκπληξη, ανοξείδωτοι ανελκυστήρες με φωτοκύτταρα και παρκέ σε όλα τα δάπεδα, καλοριφέρ στα δωμάτια, κρεβάτια με σεντόνια, τουαλέτες πολυτελείας_ όλα θύμιζαν ξενοδοχείο τεσσάρων αστέρων.

Στην πλούσια τράπεζα κυριαρχούσε η αφθονία των αγαθών. Πλούσια τα ελέη έναντι της στέρσης της Μονής Εσφιγμένου. Εδώ υπήρχαν και ζωικά προϊόντα, όπως τυρί, αυγά κλπ., ανύπαρκτα σε όλες τις άλλες μονές που είχαμε επισκεφθεί. Είναι θεσμός σε όλες τις Μονές, την ώρα της

«τράπεζας», δηλαδή του φαγητού, ένας καλόγερος, ο αναγνώστης, να διαβάζει βίους αγίων και θαύματα. Την ιερή σουχία που επικρατούσε διέκοπε ο ηγούμενος Εφραίμ με εμβόλιμες παρατηρήσεις και παραινήσεις σε επίπεδο πανεπιστημιακού δασκάλου.

Κατά τις τέσσερις το πρωί χτύπησε το σήμαντρο για τη λειτουργία. Μέσα στο παγερό και πηχτό σκοτάδι το μόνο που μας οδηγούσε στο «καθολικό», όπου γινόταν η λειτουργία, ήταν ο θόρυβος από τα βήματα των καλογέρων στο καλντερίμι. Όταν ολοκληρώθηκε η πρώτη λειτουργία, πήγαμε κατά ομάδες σε διαφορετικά παρεκκλήσια για τη συνέχεια. Ήταν η γιορτή των Αγ. Αναργύρων και οδηγηθήκαμε στη φερώνυμη εκκλησία, μια και σ' αυτήν θα δινόταν η θεία Μετάληψη και ο Ανάργυρος της παρέας μας θα κοινωνούσε. Η ξυλόσομπα που είχαν ανάψει, εκτός από θερμ, ανέδιδε ευωδιά από ξύλο και εκλεκτής ποιότητας λιβάνι. Η όλη ατμόσφαιρα ήταν πραγματικά θεϊκή.

Μα τα ωραία τελειώνουν γρήγορα. Επειδή έπρεπε να βιαστούμε και δεν είχαμε χρόνο να παρακαθήσουμε στην τράπεζα, πήραμε το συσσίτιο σε ξηρά τροφή και τραβήξαμε στον προορισμό που ήταν πάντα ο Άθως.

«Ιερά Μονή Βατοπεδίου»

Φωτογραφίες: Τρύφων Αναγνωστόπουλος

Ο Κ Τ Ω Β Ρ Ι Ο Σ**ΒΙΛΛΙΑ - ΠΟΡΤΟ ΓΕΡΜΕΝΟ****Κυριακή 5 Οκτωβρίου**

Αναχώρηση στις 8.30 για Βίλλια - Πόρτο Γερμενό. Εάν ο καιρός το επιτρέψει, όσοι θέλουν μπορούν να κάνουν μπάνιο. Επιστροφή το απόγευμα.

Αρχηγός: Καίτη Πανόργιου.**ΖΑΡΟΥΧΛΑ
ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΗ) ΒΔ: 1****Κυριακή 12 Οκτωβρίου**

Αναχώρηση στις 7.30 για Ακράτα - Ζαρούχλα. Ανάβαση στην κορυφή του Αγίου Νικολάου. (πορεία 4 ώρες).

Αρχηγός: Δημήτρης Μπούτος.**ΡΟΪΝΟ - ΚΑΡΔΑΡΑΣ
(ΠΕΖΟΠΟΡΙΚΗ) ΒΔ: 1****Κυριακή 19 Οκτωβρίου**

Αναχώρηση στις 8.00 για το Ροϊνό Αρκαδίας, απ' όπου η πεζοπορική ομάδα θα πραγματοποιήσει την πορεία Ροϊνό - Καρδαράς. Διάρκεια πορείας περίπου 4 ώρες. Η υπόλοιπη ομάδα θα μεταβεί (με το πούλμαν) στις εγκαταστάσεις του Χιονοδρομικού Κέντρου Μαινάλου και θα επιστρέψει στον Καρδαρά για φαγητό. Με την παραλαβή των πεζοπόρων επιστροφή στην Αθήνα.

Αρχηγός: Αθανάσιος Δημάκας.**Ε Κ Δ Η Λ Ω Σ Η****Τετάρτη, 22 Οκτωβρίου, στις 20.00****στην Αίθουσα του Αττικού**

Προβολή διαφανειών (slides) του κ. Κώστα Πολίτη
με θέμα: «Σρι-Λάνκα - Μαλδίβες».

ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - ΦΑΡΑΓΓΙ ΑΓΑΛΗΣ (ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΗ) ΒΔ: 1

Κυριακή 26 Οκτωβρίου

Αναχώρηση στις 8.00 για Εύβοια. Στάση για καφέ και στη συνέχεια μετάβαση στον Άγιο Αθανάσιο όπου η πεζοπορική ομάδα θα πεζοπορήσει μέσα στο φαράγγι προς τη Δίρφυ. Επιστροφή το απόγευμα στο χωριό και συνάντηση με την τουριστική ομάδα. Αναχώρηση για Αθήνα.

Αρχηγός από το ΔΣ.

Ν Ο Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

ΔΑΣΟΣ ΦΟΛΩΗΣ (ΠΕΖΟΠΟΡΙΚΗ) ΒΔ: 1

Παρασκευή 31 Οκτωβρίου έως Κυριακή 2 Νοεμβρίου

Παρασκευή: Αναχώρηση στις 16.00 για Φολόη με ενδιάμεσες στάσεις. Διανυκτέρευση στο Γούμενο.

Σάββατο: Πορεία στο Πανέμορφο δάσος της Φολόης με ντόπιο οδηγό. (περίπου 3-4 ώρες).

Κυριακή: Γνωριμία με το χωριό. Το μεσημέρι επιστροφή. Περισσότερες λεπτομέρειες στο Σύλλογο.

Αρχηγός: Παναγιώτης Φόρτωμας.

ΑΛΩΝΙΣΤΑΙΝΑ - ΚΟΚΚΙΝΟΒΡΥΣΗ - ΒΥΤΙΝΑ (ΠΕΖΟΠΟΡΙΚΗ) ΒΔ: 1

Κυριακή 9 Νοεμβρίου

Αναχώρηση στις 7.30 για την Αλωνίσταινα. Από εκεί η πεζοπορική ομάδα θα πεζοπορήσει προς τη Βυτίνα (διάρκεια πορείας 5 ώρες). Η υπόλοιπη ομάδα θα παραμείνει στην Αλωνίσταινα για φαγητό. Το απόγευμα επιστροφή στην Αθήνα μέσω Βυτίνας για την παραλαβή της πεζοπορικής ομάδας.

Αρχηγός: Έφη Κανελλοπούλου.

Ε Κ Δ Η Λ Ω Σ Η

Τετάρτη, 12 Νοεμβρίου στις 20.00 στην Αίθουσα του Αττικού
Βιντεοπροβολή του κ. Τρύφωνα Αναγνωστόπουλου
με θέμα: «Μια βδομάδα στο Παρίσι».

**ΚΑΛΥΒΙΑ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ-
ΚΩΡΥΚΕΙΟΝ ΑΝΤΡΟΝ - ΔΕΛΦΟΙ
(ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΗ) ΒΔ: 1**

Κυριακή 16 Νοεμβρίου

Αναχώρηση στις 7.30 για τα Καλύβια Παρνασσού. Η πεζοπορική ομάδα θα πραγματοποιήσει τη διαδρομή Ε4 Καλύβια - Κωρύκειον Άντρον - Αρχαίο Μονοπάτι - Δελφοί (φαγητό μαζί μας). Η τουριστική ομάδα θα μεταβεί στον Επτάλοφο (Άνω Αγόριανη) για περιπάτους και φαγητό. Το απόγευμα θα επιστρέψει στους Δελφούς για καφέ και παραλαβή των πεζοπόρων. Επιστροφή στην Αθήνα.

Αρχηγός από το ΔΣ.

**ΠΗΛΙΟ -ΧΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ
(ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΗ) ΒΔ: 1**

Παρασκευή 21 έως Κυριακή 23 Νοεμβρίου

Παρασκευή: Αναχώρηση στις 16.00 για τα Χάνια Πηλίου.

Τακτοποίηση στο ανακαινισμένο καταφύγιο. Διανυκτέρευση.

Σάββατο: Αναχώρηση το πρωί για Ζαγορά - Πουρί.

Από εδώ ξεκινά η πορεία προς την παραλία «Οβριός» μέσα σε οξίες. Επιστροφή από άλλο μονοπάτι προς το Πουρί όπου θα αναμένει το πούλμαν.

Κυριακή: Όσοι επιθυμούν μπορούν να επιχειρήσουν πορεία προς Χάνια - Πορταριά.

Το μεσημέρι αναχώρηση για Αθήνα.

Αρχηγός: Μαρίνα Τόλη.

**ΤΡΙΚΑΛΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ - ΖΗΡΕΙΑ
(ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΗ) ΒΔ: 1**

Κυριακή 30 Νοεμβρίου

Αναχώρηση στις 7.30 για τα Τρίκαλα Κορινθίας. Το πούλμαν θα προωθήσει την ορειβατική ομάδα έως το πλάτωμα του καταφυγίου απ' όπου θα ξεκινήσει η πορεία προς την κορυφή της Ζήρειας. Η τουριστική ομάδα θα επισκεφθεί το μοναστήρι του Αγίου Βλάσση. Φαγητό στα Τρίκαλα και με την επιστροφή της ορειβατικής ομάδας αναχώρηση για Αθήνα.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

Δ Ε Κ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ**ΦΕΝΕΟΣ - ΛΙΜΝΗ ΔΟΞΑ (ΠΕΖΟΠΟΡΙΚΗ)**

Κυριακή 7 Δεκεμβρίου

Αναχώρηση στις 8.00 για τα Καλύβια Φενεού με ενδιάμεση στάση. Η πεζοπορική ομάδα από δασικό δρόμο θα πραγματοποιήσει το γύρο της λίμνης με επίσκεψη στο παλαιό μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου (σύνολο πορείας 3 ώρες περίπου). Η τουριστική ομάδα θα παραμείνει στα Καλύβια για μικροδιαδρομές στη γύρω περιοχή. Με την επιστροφή των πεζοπόρων αναχώρηση για Αθήνα.

Αρχηγός: Ντόρα Λαϊν.

Ε Κ Δ Η Λ Ω Σ Η

Τετάρτη, 10 Δεκεμβρίου και ώρα 20.00 στην Αίθουσα του Αττικού Προβολή διαφανειών (slides) του κ. Κώστα Πινάτση με θέμα «Τουρκία -Περσία με Ντε Σεβό και αντίσκοινο».

ΠΑΡΝΗΘΑ - ΜΠΑΦΙ - ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ - ΜΟΛΑ - ΜΑΛΑΚΑΣΑ

Κυριακή 14 Δεκεμβρίου

Αναχώρηση στις 8.30 για Μπάφι - Αεροπορία - Μόλα - Μαλακάσα. Ώρες πορείας 5 περίπου. Όσοι δεν περπατήσουν μπορούν να παραμείνουν για φαγητό στο καταφύγιο ή να κατέβουν στη Μαλακάσα σε ταβέρνα. Με την άφιξη της ορειβατικής ομάδας επιστροφή στην Αθήνα.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

ΛΕΓΡΑΙΝΑ - ΚΑΜΑΡΙΖΑ

Κυριακή 21 Δεκεμβρίου

Αναχώρηση στις 8.30 για Λεγραινά - Καμάριζα (ώρες πορείας περίπου 2,30). Όσοι δεν πεζοπορήσουν θα μεταβούν στην Καμάριζα για φαγητό και επίσκεψη του καινούργιου Μουσείου των Μεταλλείων, εφόσον το επιθυμούν. Το απόγευμα επιστροφή.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

23 έως 27 Δεκεμβρίου

Στο ξενοδοχείο «Οδυσσέας» στα Καλύβια Πεζούλας. Αναλυτικό πρόγραμμα της εκδρομής θα δοθεί το Νοέμβριο.

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ

ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Στις 12 και 13 Ιουλίου ο Αττικός διοργάνωσε όπως κάθε καλοκαίρι μια διήμερη εκδρομή στην παραλία Δρεπάνου - κοντά στο Ναύπλιο- με παράλληλη παρακολούθηση της παράστασης των «Βατράχων» του Αριστοφάνη σκηνοθετημένη από τον Δημ. Λιγνάδη και με τίτλο «Βάτραχοι-Χ». Τους ρόλους ερμήνευσαν ο Δημ. Λιγνάδης, ο Κων. Μαρκουλάκης, ο Γ. Μαρίνος, η Στεφ. Γουλιώτη, ο Β. Χατζηνικολάου και άλλοι ηθοποιοί.

Οι Αττικοί απόλαυσαν το πρωί μια διαυγή, ζαφειρένια θάλασσα και το βραδάκι ξεκίνησαν για το αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου.

Όσοι πηγαίνουν στην Επίδαυρο για οποιαδήποτε παράσταση πρέπει να φροντίζουν να κάθονται στο μέσο του κοίλου, όπου η ακουστική είναι πολύ καλύτερη. Αν είναι μάλιστα και στο κάτω διάζωμα δεν χάνουν λέξη από τους ηθοποιούς.

Η κωμωδία αυτή παίχτηκε το 405 π.Χ. στα Λίβνια, μόλις είχε πεθάνει ο Ευριπίδης και ο Αριστοφάνης είχε βραβευθεί με το πρώτο βραβείο και με στέφανο «εκ θαλλού της εν Ακροπόλει ιεράς ελαιάς».

Όταν οι θεατές πηγαίνουν στο θέατρο προΐδασμένοι και διαβασμένοι, αντιλαμβάνονται καλύτερα τη δομή της κωμωδίας και έτσι δεν εκπλήσσονται ή δεν δυσανασχετούν όταν ο πρόλογος είναι εκτενής και όταν βλέπουν τον Διώνυσο ύστερα από πολλές κωμικές περιπέτειες να κατεβαίνει στον Άδη, στο

παλάτι του Πλούτωνα (με μαύρο κουστούμι, τον έπαιξε ο Μαρίνος) για να ξαναφέρει στη ζωή κάποιον από τους τρεις μεγάλους τραγικούς, πεθαμένους πια, γιατί οι διάδοχοί τους γράφουν ανόητα δράματα.

Το μέρος αυτό κράτησε πολλή ώρα κι ίσως να κούρασε μερικούς. Η κωμωδία στην Αχερουσία λίμνη υπό τα κοσμήματα των βατράχων καταλάμβανε μικρό μέρος. Η κωμωδία αυτή έχει δύο χορούς_ ο χορός από μύστες των Ελευσινίων Μυστηρίων είναι ο κύριος, ενώ εκείνος των βατράχων, απ' όπου κι ο τίτλος της κωμωδίας, είναι ένα παραχորήγημα, δηλαδή δευτερεύουσας σημασίας χορός.

Ο δραματικός αγώνας Αισχύλου - Ευριπίδη στο παλάτι του Πλούτωνα (το πιο ενδιαφέρον μέρος) απαιτεί θεατές οι οποίοι να γνωρίζουν τι σημαίνει «αγών» στην αρχαία κωμωδία, για να μπορέσουν να αντιληφθούν τον τρόπο με τον οποίο οι σημερινοί σκηνοθέτες κάνουν τις αντιστοιχίες με γεγονότα, πρόσωπα, μουσικές της σύγχρονης εποχής.

Ο «αγών» λοιπόν είναι το μέρος της κωμωδίας όπου οι δύο υποκριτές εκθέτουν δύο αντιτιθέμενες απόψεις. Κάθε πλευρά διεξάγει αγώνα εναντίον της άλλης για να επικρατήσει_ η λύση του συμβιβασμού δεν προβλέπεται.

Ο «αγών» άρεσε ιδιαίτερα στους θεατές και προκάλεσε το γέλιο, γιατί οι αντιστοιχίες με τη σημερινή εποχή ήταν εμφανείς και πετυχημένες. Σε άλλους δεν άρεσαν όλα αυτά, τα βρήκαν επιθε-

ωρψιακά, κακόγουστα. Δεν άρεσε ακόμη η μουσική και τα χοντροκομμένα αστεία. Ρόλο παίζει εδώ και ο μεταφραστής, γιατί στα κωμικά λεκτικά στοιχεία οι μεταφραστές βρίσκουν λέξεις της επικαιρότητας, και μάλιστα πολλές απ' αυτές θεωρούνται χυδαίες.

Πάντως ο Λιγνάδης και ο Μαρκουλάκης που έκαναν τους αντίδικους ποιητές Αισχύλο και Ευριπίδη ήταν πολύ καλοί. Ο Μαρίνος, ως Πλούτων, έβγαζε γέλιο, ενώ οι γυναικείοι ρόλοι (Ματσούκα, Γουλιώτη) αποδόθηκαν αρκετά καλά από τις δύο ηθοποιούς.

Γενικά περάσαμε δύο ώρες ευχάριστες, γελάσαμε και προβληματιστήκαμε όσον αφορά την επιλογή του Αριστοφάνη να ανεβάσει στον Επάνω Κόσμο τον Αισχύλο και όχι τον Ευριπίδη τον οποίο διακωμωδεί ανελέητα. Ουσιαστικά ο Αριστοφάνης, κυρίως στο κομμάτι του «αγώνα», εκφράζει τις απόψεις του για την τέχνη. Προβάλλεται, με αφορμή και το θάνατο του Ευριπίδη, η σύγκρουση

μεταξύ παλαιάς και νέας αντίληψης για την τραγική ποίηση. Στους Αθηναίους θεατές του 405 π.Χ. αλλιώς «μιλούσε» η κωμωδία αυτή. Ο Λιγνάδης διάβασε το έργο περισσότερο ως φιλόλογος παρά ως σκηνοθέτης και για να μπορέσει να κάνει κατανοητή τη σύγκρουση παλαιάς και νέας αντίληψης για την τραγική ποίηση στους θεατές του 21ου αιώνα, υπερτόνισε τα σημερινά στοιχεία που προβάλλουν τη σύγκρουση αυτή. Οι σύγχρονοι θεατές που δεν γνωρίζουν όλα τα dessous, όπως λέγονται, εισπράττουν άμεσα αυτό που βλέπουν από κάτω και ανάλογα με τις γνώσεις τους, τις προτιμήσεις τους, το αίσθημα του κωμικού που έχουν, το χιούμορ τους επαινούν ή απορρίπτουν το έργο.

Έτσι έγινε και με την κωμωδία αυτή_ πολλοί την απόλαυσαν αλλά και πολλοί την απέρριψαν. Ο Λιγνάδης δεν πήρε το πρώτο βραβείο στο ανέβασμα αυτής της παράστασης, παρόλο που είχε πολλές πετυχημένες εμπνεύσεις.

Άποψη του θεάτρου της Επιδαύρου

Φωτο: Υπουργείο Πολιτισμού

ΚΑΣΤΡΑ στην ΕΛΛΑΔΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ ΔΗΜΑΚΑ

Ακουμπισμένη σε μια μεγάλη πέτρα, κάπου σ' ένα απ' τα κάστρα της Σαντορίνης -τα καστέλια όπως τα αποκαλούν οι Κυκλαδίτες-, συλλογίζομαι.

Όλη η πατρίδα είναι σπαρμένη με κάστρα. Σκοτεινά χρόνια, καταπίεση, λιμοί, αρπαγές, λεπλασίες και βασικά ο φόβος των πειρατών ανάγκαζαν τους κατοίκους να χτίζουν κάστρα σε απόκρυφες, δυσπρόσιτες τοποθεσίες που παρείχαν προστασία από τη στεριά και από τη θάλασσα. Ακόμη και σήμερα η γαλήνια αμμουδιά της Μεθώνης σκιάζεται από το κάστρο της.

Αγέρωχοι βράχοι περιτριγυρίζουν τα κάστρα και ανάμεσά τους προβάλλουν θυμάρια, λυγαριές. Λουλουδιασμένες καπαριές ξεφυτρώνουν μέσα απ' τις σχισμάδες των τειχών. Πολύχρωμοι θάμνοι αιωρούνται πάνω από τ' αφρισμένα κύματα. Στα παράλια της Πελοποννήσου τα κάστρα ορθώνονται ανάμεσα στις ελιές και τα κυπαρίσσια. Ευλογημένοι τόποι, ιστορικοί, περήφανοι.

Ένας φίλος μου εξηγούσε σε ποιο σημείο είχαν αποβιβαστεί οι Ενετοί, πού είχε γίνει η πολιορκία του Τουρκόκαστρου, σε ποιο σημείο φόρτωναν τη σταφίδα, τα σύκα και το

φημισμένο μανιάτικο λάδι.

Τα κάστρα της πατρίδας μας είναι σκορπισμένα παντού. Και ανάμεσα σ' όλα τα κάστρα, πετράδι ανεκτίμητο το κάστρο της Μονεμβάσις ! Πάνω στη θηλυκότητα του κάμπου και της θάλασσας δεσπόζει ο αγέρωχος βράχος. Σαστίζεις από τον πλούτο με τον οποίο τον έχει προικίσει η φύση. Δεν χορταίνεις να βλέπεις τη θάλασσα να αλλάζει χρώματα, τα κύματα να αλλάζουν διάθεση.

Στην Πύλο έκαναν καλή δουλειά μεταμορφώνοντας τις φυλακές του Νικόκαστρου σε Μουσείο Εναλίων Θεών. Πολλά άλλα έχουν γίνει χώροι περιπάτου, ξεναγήσεων ή συναυλιών. Τα περισσότερα, όμως, είναι στάβλοι αργοπροβάτων. Όμορφα και γιγάντια προκαλούν το χρόνο και την ανθρώπινη ματαιοδοξία. Θυμίζουν σκηνικό ιπποτικών ρομάντζων με τα σκουριασμένα κανόνια στις πολεμίστρες και το όργιο των πολύχρωμων λουλουδιών.

Τα κάστρα μας είναι πολύτιμα πετράδια, αιματοβαμμένες πέρλες σ' ένα παζάρι όπου οι Έλληνες διάβαιναν σαν πετροχελιδόνα.

Συντήρηση χρειάζονται, όχι αναπαλαίωση. Γιατί είναι φτιαγμένα από ιδρώτα, αίμα, σκληρή πέτρα και κόμα, όπως κι ο άνθρωπος.

«Το Κάστρο της Μεθώνης»
Φωτογραφία:
Τρύφων Αναγνωστόπουλος

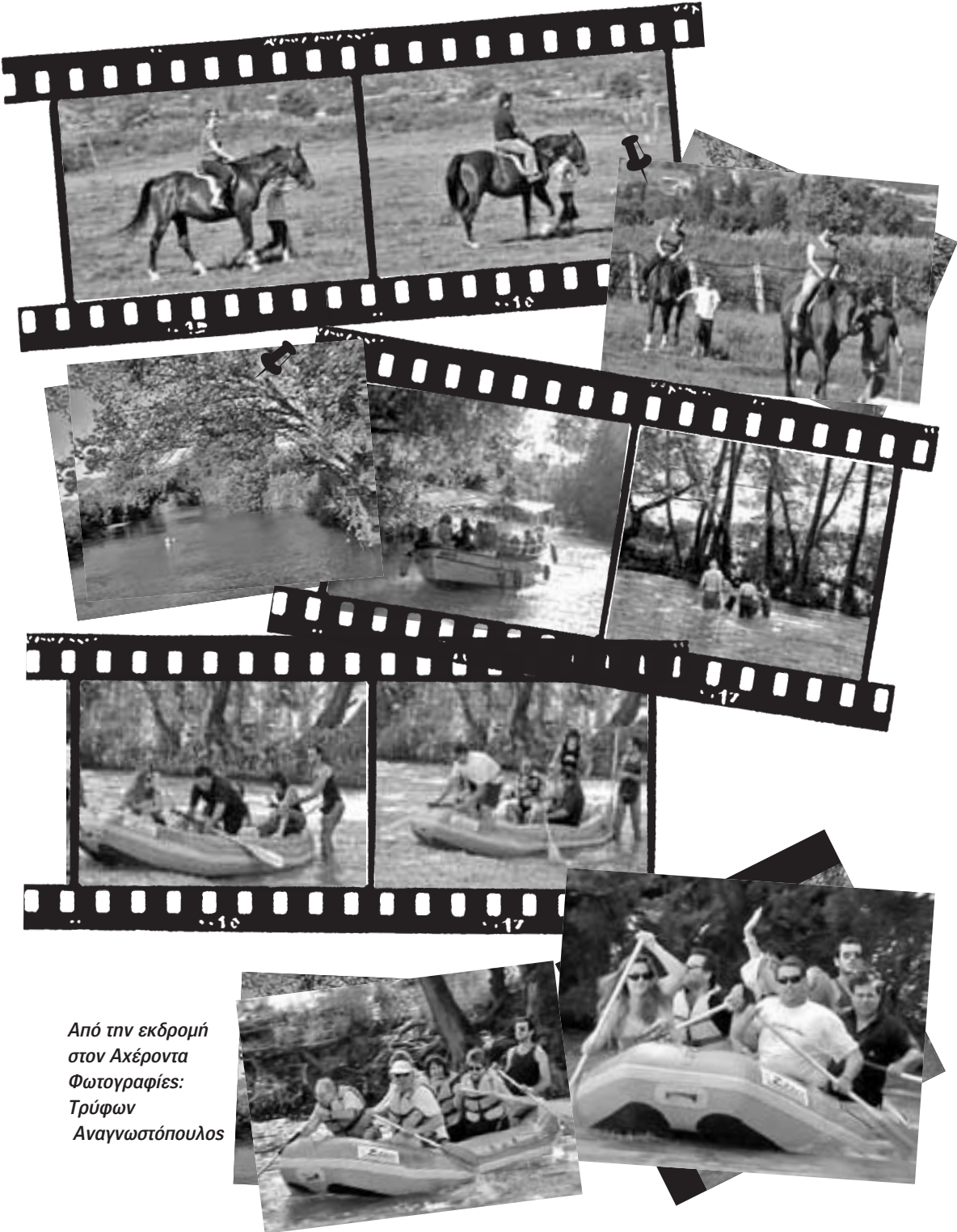
«Αώος»

«Ιερά Μονή Προδρόμου»

Φωτογραφίες : Αθανάσιος Δημάκας

Από την εκδρομή
στον Αχέροντα
Φωτογραφίες:
Τρύφων
Αναγνωστόπουλος

Από το διαδίκτυο ...

Ένας ηλικιωμένος Άραβας ζει στη Νέα Υόρκη για πάνω από 40 χρόνια. Θέλει να φυτέψει πατάτες στον κήπο του αλλά είναι μόνος κι αδύναμος. Στέλνει λοιπόν ένα e-mail στο γιο του, που σπουδάζει στο Παρίσι:

«Αγαπημένε μου γιε, είμαι πολύ λυπημένος επειδή δεν μπορώ να φυτέψω πατάτες στον κήπο μας. Είμαι βέβαιος πως, εάν ήσουν εδώ, θα με βοηθούσες να σκάψουμε τον κήπο. Σε αγαπώ, ο πατέρας σου».

Σε μια ώρα, ο Άραβας λαμβάνει e-mail απάντησης από το γιο του:

«Αγαπημένε μου πατέρα, παρακαλώ μην αγγίζεις τον κήπο, γιατί ΕΚΕΙ έκρυψα το ΠΡΑΜΑ. Σ' αγαπώ κι εγώ, Αχμέτ.»

Σε 15 λεπτά, ο αμερικανικός στρατός, το ναυτικό, το FBI, η CIA και οι Rangers περικυκλώνουν το σπίτι του γέρου, σκάβουν ολόκληρο τον κήπο, ερευνούν το σπίτι, τον γέρο, ΔΕΝ βρίσκουν απολύτως τίποτε και φεύγουν απογοητευμένοι. Μισή ώρα αργότερα, ο γέρο-Άραβας λαμβάνει ένα άλλο email από τον γιο του:

«Αγαπημένε μου πατέρα, είμαι βέβαιος ότι ο κήπος είναι ήδη σκαμμένος και μπορείς να φυτέψεις τις πατάτες. Έκανα ό,τι μπορούσα για να σε βοηθήσω από το Παρίσι. Σ' αγαπώ, Αχμέτ.»

ΜΑΝΤΕΨΤΕ ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ

Μικρό παιδί εαν ήτανε,
του έλεγε η μαμά του
Να τρώει όλο το φαΐ
για νά' χει δύναμη πολλή
στα πόδια, στην αναπνοή.

Όστε, αν δε γίνει αιδός,
να γίνει ορειβάτης!

Εκείνος το παράκανε
και εαν υπάκουο παιδί
πιστό στο πρόσταγμά της,
έτρωγε όλο το φαΐ

δέρριψε εώμα και φωνή
και πήρε φόρα τα βουνά
όλα να τα πατήσει
και ύστερα τις Λυρικές
Σκηνές να κατακτήσει.

Σαν άλλος Παβαρότσι
πρίμο τενόρο στη εκκληνή,
πρώτος στην ορειβατική
μα και στο φαγοπότι!

Ντ. Λ.